

INSTRUCCIÓ 1/2016 DEL DIRECTOR DE L'OFICINA ANTIFRAU DE CATALUNYA

1 ANTECEDENTS

1.1. Els apartats 1 i 3 de l'art. 16 de la Llei 14/2008, de 5 de novembre, de l'Oficina Antifrau de Catalunya (LOAC) disposen, respectivament, el següent:

«El director o directora de l'Oficina Antifrau acorda d'ofici l'inici d'actuacions, amb la determinació prèvia de la versemblança dels fets o les conductes de què tingui coneixement, en la forma i els termes establerts per les normes d'actuació i de règim interior de l'Oficina.»

Qualsevol persona pot adreçar-se a l'Oficina Antifrau per a comunicar presumptes actes de corrupció, pràctiques fraudulentament o conductes il·legals que afectin els interessos generals o la gestió dels fons públics. En aquest cas, s'ha d'acusar recepció de l'escrit o la comunicació rebuts. La persona informant pot sol·licitar que es guardi la confidencialitat sobre la seva identitat, i el personal de l'Oficina Antifrau està obligat a mantenir-la, excepte en el cas que rebí un requeriment judicial.»

Aquestes previsions legals venen desenvolupades als arts. 16.1 i 24 de les Normes d'actuació i de règim interior de l'Oficina Antifrau de Catalunya (NARI), que regulen la forma d'iniciació de les actuacions de l'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) «tant per iniciativa pròpia com de resultes d'una denúncia o comunicació presentada per una persona física o jurídica, pública o privada, o d'una sol·licitud raonada presentada per altres òrgans o institucions públiques» art. 16.1 de les NARI, i la reserva d'identitat dels denunciants art. 24 de les NARI.

1.2. Aquestes són compatibles amb la recepció de denúncies anònimes per part de l'OAC, tot i que pressuposen la identificació del denunciador o comunicador dels fets que es posen en coneixement de l'Oficina, com es desprèn de l'incís de l'art. 16.1 de la LOAC que preveu que «s'ha d'acusar recepció de l'escrit o la comunicació rebuts».

1.3. La pràctica de l'OAC pel que fa a l'admissió o no de denúncies / comunicacions anònimes ha sofert modificacions des de la creació d'aquesta Institució.

Després d'una primer etapa inicial en la qual s'havien admès i tramitat les denúncies i comunicacions anònimes rebudes, per instrucció de data 06/10/2011 es va acordar no admetre ni, per tant, donar tràmit a aquest tipus de denúncies, acordant-se, conseqüentment, l'arxiu sense més tràmits dels expedients d'avaluació prèvia de versemblança incoats arran de la recepció d'una denúncia / comunicació anònima.

1.4. Això no obstant, l'evolució del context social i jurídic en el què se situa l'OAC, així com diverses consideracions recomanen modificar aquest criteri.

Efectivament, d'una banda, i des d'un punt de vista social, l'altíssim nivell de sensibilització i rebuig de la societat envers tota forma de corrupció (amb independència de la seva transcendència penal o no), i la subsegüent exigència de la ciutadania, a totes les institucions implicades en la lluita contra la corrupció, de donar una resposta efectiva davant de fets o situacions percebuts com a presumptament irregulars o corruptius, determina que sigui difícilment sostenible el criteri aplicat fins ara que determinava la inacció d'aquesta Oficina davant de fets potencialment susceptibles de ser objecte de la seva investigació, pel simple fet de no constar la identitat de les persones que els van posar en coneixement de l'OAC.

En aquest sentit, cal fer esment igualment a la tendència, cada vegada més present, en múltiples àmbits tant del sector públic com igualment del món privat, a habilitar canals de comunicació segurs que ofereixin a les persones disposades a denunciar fets o situacions irregulars, la màxima protecció, incloent la garantia del seu anonimat. La instauració d'aquests mecanismes dóna resposta a una notòria demanda de la ciutadania, alhora que constitueix, en si mateix, una mesura de foment idònia per evitar que puguin perpetuar-se, en l'ombra i el silenci, situacions irregulars o corruptives que requereixen una reacció d'aquesta Oficina o de qualsevol altre organisme o institució competent, i l'adopció de mesures repressives o correctores.

Cal remarcar igualment que la denúncia anònima ha estat admesa pel Ministeri Fiscal com a vehicle idoni de transmissió de la *notitia criminis* que justifica la incoació d'ofici de les actuacions indagatòries d'aquella institució, tal i com consta explicitat ja en la Instrucció núm. 3/1993, de 13 de març, de la Fiscalia General de l'Estat. Les consideracions en aquest sentit contingudes la dita Instrucció son d'allò més extrapolables, *mutatis mutandi*, a aquesta Oficina que, com s'ha indicat, l'art. 16.1 de la LOAC atorga a qualsevol actuació de l'OAC la condició d'actuació d'ofici acordada pel seu director o directora.

Finalment, existint com existeix en el procediment de tramitació de les denúncies / comunicacions rebudes a l'OAC, legalment i normativament establert, una fase inicial d'avaluació de la seva versemblança, sembla del tot adient, ja que és més objectiu que l'únic criteri determinant, en aquesta primera fase, del destí subsegüent (arxiu o investigació) de la denúncia / comunicació rebuda vingui determinat exclusivament per la versemblança dels fets posats en coneixement de l'Oficina, sense que tingui cap incidència al respecte la constància o no de la identitat de la persona que els ha posat en coneixement de l'OAC.

1.5. No obstant és convenient, tant per facilitar l'esclariment dels fets com per, eventualment, poder detectar motivacions espúries en la seva denúncia, sol·licitar la identificació i les dades de contacte de les persones denunciants / comunicants i dur a terme, a aquest efectes, les actuacions adients.

1.6. Les anteriors consideracions han portat a modificar el criteri establert a la Instrucció interna del director de l'OAC de data 06/10/2011, i, consegüentment, les normes operatives establertes a la mateixa.

Es dicta la present Instrucció, amb base i a l'empara dels següents:

2 FONAMENTS JURÍDICS

2.1. L'art. 6 a) de les NARI atribueix al director o directora de l'OAC la direcció, la coordinació i la supervisió de les direccions funcionals i de les àrees en què s'estructura l'OAC i el control i avaluació de les actuacions que l'Oficina porta a terme.

2.2. D'altra banda, l'art. 6 a) de les NARI atribueix al director o directora de l'OAC la facultat de dictar circulars, instruccions i ordres de servei adreçades al personal al servei de l'Oficina.

El director de l'Oficina Antifrau de Catalunya disposa les següents:

3 INSTRUCCIONS

3.1. Identificació de les persones denunciants. Tota persona física o jurídica que presenti una denúncia adreçada a l'OAC serà requerida, quan sigui possible, per que s'identifiqui en els termes establerts en les disposicions següents.

3.2. Identificació de persones físiques que compareguin personalment. Les persones físiques que compareguin personalment davant de l'OAC per presentar una denúncia o comunicació hauran d'identificar-se mitjançant el DNI i hauran de comunicar un número de telèfon i, sempre que sigui possible, una adreça de correu electrònic, als efectes d'eventuals comunicacions.

El personal de l'OAC que rebi la denúncia o comunicació haurà de sol·licitar als compareixents el DNI, del qual s'adjuntarà còpia a la denúncia i/o documentació presentada, i sol·licitar-los les dades de contacte esmentades en el paràgraf anterior.

En el cas que una persona denunciant o comunicant es negui a acreditar la seva identitat en els mencionats termes, el personal de l'OAC l'haurà d'informar que la seva denúncia serà registrada i tramitada en qualsevol cas.

3.3. Identificació de persones que compareguin mitjançant representant. En el cas que la persona denunciant o comunicant presenti la denúncia a través d'un representant que comparegui davant de l'OAC, s'exigirà:

- a) que, en el mateix escrit de denúncia o comunicació o en document separat, es documenti la representació atorgada;

- b) el representant s'identifiqui presentant el seu DNI, del qual s'adjuntarà còpia a la denúncia;
- c) s'adjunti igualment còpia del DNI del denunciador representat a la denúncia; en el cas que aquest requisit no es pugui complir en el moment de presentació de la denúncia, podrà ser objecte d'esmena *a posteriori*, en un termini de 10 dies hàbils, a requeriment del personal de l'OAC, que es farà preferiblement per correu electrònic o, subsidiàriament, telefònicament.

En tot cas s'exigirà igualment la indicació d'un número de telèfon i, sempre que sigui possible, una adreça de correu electrònic de contacte.

3.4. Identificació de persones jurídiques. Quan sigui una persona jurídica qui presenti una denúncia adreçada a l'OAC, s'exigirà, a més de la identificació del representant de la mateixa, d'acord amb allò establert en els apartats anteriors, l'acreditació de la condició de representant de la persona jurídica actuant. Aquesta acreditació podrà realitzar-se:

- a) mitjançant l'exhibició de poders suficients de representació dels quals s'adjuntarà còpia a la denúncia i/o documentació presentada;
- b) en el cas que l'apoderament constés en un registre públic, mitjançant la designació de l'esmentat registre.

3.5. Identificació de persones denunciadors / comunicadors en el cas de denúncies presentades per correu, correu electrònic o d'altres mitjans. En el cas de denúncies o comunicacions trameses a l'OAC per correu, correu electrònic, fax o qualssevol d'altres mitjans anàlegs, el personal de la Direcció d'Anàlisi, en incoar el corresponent expedient d'avaluació prèvia de versemblança, haurà de requerir a la persona denunciador o comunicador, pel mateix mitjà emprat per aquesta, per a què en un termini de 10 dies hàbils s'identifiqui mitjançant:

- a) compareixença personal davant de l'OAC; en aquest cas s'aplicarà allò que disposa l'anterior apartat 3.2 o, quan s'escaigui, 3.3 o 3.4;
- b) remissió de còpia del DNI i, si no s'hagués fet, indicació d'un número de telèfon i, sempre que sigui possible, una adreça de correu electrònic de contacte; en el cas que la persona denunciador actués mitjançant representant o que es tractés d'una persona jurídica, s'exigirà la remissió de còpia dels documents indicats en els apartats 3.3 o 3.4.

3.6. Tractament de les denúncies anònimes. Les denúncies o comunicacions que es qualifiquin com anònimes, donaran lloc a la incoació, per part de la Direcció d'Anàlisi, del corresponent expedient APV que es tramitarà ordinàriament, atenent a la versemblança dels fets denunciats / comunicats.

3.7. Modificació de la Instrucció del director de l'OAC de 06/10/2011. La present Instrucció substitueix la Instrucció del director de l'OAC de 06/10/2011 sobre identificació de les persones denunciadors, que queda sense efectes.

3.8. Vigència. Les presents instruccions tenen caràcter indefinit, i mantindran la seva vigència mentre no siguin modificades o revocades.

Barcelona, 7 de setembre de 2016.

Miguel Ángel Gimeno Jubero
Director de l'Oficina de Catalunya